Z BLOGU IUSTORIA

Platím výživné a změnily se mi poměry: kdy a jak žádat snížení

> *Přišli jste o práci, onemocněli jste nebo se vám narodilo další dítě? Podejte k soudu návrh na snížení výživného. Dokud soud nerozhodne, platí dosavadní částka. Na modelovém případu ukazujeme, co doložit, od kdy snížení platí a kolik stojí platit méně na vlastní pěst.*

MGR. BÁRA BARTOŇKOVÁ

23. 11. 2026 · 5 min čtení

Platíte výživné podle rozsudku a vaše poměry se změnily: přišli jste o práci, vážně jste onemocněli nebo se vám narodilo další dítě. Původní částku už nezvládáte.

Podejte k soudu návrh na snížení výživného. Změní-li se poměry a rodiče se o výživném pro nezletilé dítě nedohodnou, rozhodne o něm soud znovu (§ 923 odst. 1 občanského zákoníku). Dokud nerozhodne, platí dosavadní částka. Platit méně na vlastní pěst se nevyplácí: rozdíl je dluh, který nese vysoký úrok a může skončit exekucí.

Kdy změna poměrů stačí

Výši výživného určují odůvodněné potřeby dítěte a schopnosti, možnosti a majetkové poměry rodiče (§ 913 odst. 1 občanského zákoníku). Snížení má naději, když se tyto poměry změnily podstatně a ne vaší vlastní volbou:

- zaměstnavatel zrušil vaše místo a nová práce je hůř placená,
- dlouhodobá nemoc nebo úraz omezily vaši schopnost vydělávat,
- narodilo se vám další dítě, ke kterému máte stejnou vyživovací povinnost,
- dítě tráví víc času u vás a vy o něj osobně pečujete ve větším rozsahu (§ 913 odst. 3).

Soud se ale nedívá jen na výplatní pásku. Zkoumá, zda se rodič bez důležitého důvodu nevzdal výhodnějšího zaměstnání nebo majetkového prospěchu a zda jeho příjem odpovídá tomu, čeho by mohl dosahovat podle zdraví, vzdělání, kvalifikace a situace na trhu práce v místě, kde pracuje nebo bydlí (§ 913 odst. 3). Kdo sám odejde z dobře placené práce nebo převede majetek na příbuzné, se snížení zpravidla nedočká.

Modelový případ: Petr přišel o místo

Petr (jméno, data i částky jsou vymyšlené pro příklad) platí na devítiletého syna 6.000 Kč měsíčně, splatných vždy do 15. dne měsíce. Rozsudek z roku 2024 vycházel z jeho čistého příjmu 45.000 Kč. V březnu 2026 se mu narodila dcera. K 31. 5. 2026 zaměstnavatel zrušil jeho pracovní místo, tři měsíce byl v evidenci úřadu práce a od 1. 9. 2026 pracuje za 32.000 Kč čistého.

	Cesta A: platí méně sám	Cesta B: podá návrh
Co udělá v červnu	platí 4.000 Kč místo 6.000 Kč	10. 6. 2026 podá návrh na snížení a platí dál, kolik rozsudek ukládá
Stav ke konci listopadu 2026	dluh 12.000 Kč a úrok 2.750 Kč	soud sníží výživné na 4.500 Kč od 1. 7. 2026 (předpoklad příkladu)
Co dál	matka může dluh i s úrokem vymáhat exekucí	přeplatek 7.500 Kč za červenec až listopad se promítne do nižších budoucích dávek

Úrok v cestě A spočítala kalkulačka úroku z dlužného výživného na stránce Výživné. Za šest dávek po 2.000 Kč dělá k 30. 11. 2026 přes pětinu dlužné částky.

Co hrozí, když zaplatíte méně sami

- Úrok. Z dlužného výživného pro nezletilé dítě se prvních šest měsíců prodlení platí úrok 2,5 promile dlužné částky za každý den, potom běžný zákonný úrok (§ 2 odst. 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb.). Ročně by to bylo přes 90 %.
- Exekuce. Výživné je přednostní pohledávka, takže se ze mzdy sráží až dvě třetiny zbytku čisté mzdy po odečtení nezabavitelné částky, ne jen třetina jako u běžných dluhů (§ 279 občanského soudního řádu).
- Trestní stíhání. Kdo neplní vyživovací povinnost déle než čtyři měsíce, byť i z nedbalosti, a vydá tím dítě nebezpečí nouze, spáchá trestný čin (§ 196 trestního zákoníku). Trestní odpovědnost zanikne, zaplatí-li dlužník dřív, než soud prvního stupně začne vyhlašovat rozsudek, a čin neměl trvale nepříznivé následky (§ 197).
- Důvěryhodnost. Rodič, který si výživné snížil sám, vstupuje do řízení jako dlužník. Ten, kdo podal návrh a platil, co mohl, působí jinak.

Co namítne druhý rodič

V Petrově případě matka nejspíš řekne tři věci: že si mohl najít lépe placenou práci, že má i jiné příjmy a že syn potřebuje víc, protože začal chodit na dva kroužky a čeká ho léčba u ortodontisty. Na každou námitku se dá připravit.

- Hledání práce Petr doloží evidencí na úřadu práce, odpověďmi na žádosti a nabídkami, které dostal. Soud porovnává jeho příjem s tím, čeho by mohl dosahovat podle kvalifikace a situace na trhu práce v místě, kde žije.
- Jiné příjmy vyloučí jen úplné podklady: výpisy z účtu, daňové přiznání, potvrzení od zaměstnavatele.
- Potřeby syna soud posuzuje i s ohledem na jejich budoucí změnu, lze-li ji rozumně určit (§ 913 odst. 2). Snížení proto nemusí být tak velké jako pokles Petrova příjmu.

Jak návrh podat a co doložit

Návrh se podává u soudu, v jehož obvodu má dítě bydliště (§ 467 odst. 1 zákona o zvláštních řízeních soudních). Řízení je od soudního poplatku osvobozené (§ 11 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích). V návrhu popište, co se změnilo a od kdy, a navrhněte konkrétní částku. Přiložte:

- doklad o skončení pracovního poměru a jeho důvodu, potvrzení úřadu práce o evidenci a podpoře,
- novou pracovní smlouvu a výplatní pásky,
- rodný list dalšího dítěte,
- lékařské zprávy, jde-li o nemoc,
- přehled pravidelných výdajů, zejména bydlení.

Příjmy dokládejte úplně. Kdo soudu své příjmy řádně neprokáže a neumožní mu zjistit ani údaje chráněné bankovním nebo daňovým tajemstvím, o tom platí, že má průměrný měsíční příjem 25násobku životního minima jednotlivce (§ 916 občanského zákoníku), od 1. 10. 2026 tedy 137.500 Kč. Neúplné podklady se tak obrátí proti vám.

Shodne-li se s vámi druhý rodič na nižší částce, nechte dohodu schválit soudem. Dokud platí původní rozsudek, může podle něj druhý rodič kdykoli vymáhat původní částku.

Od kdy snížení platí a co s přeplatkem

Soud může výživné snížit i za dobu minulou. Spotřebované výživné se v tom případě nevrací, ale v rozsahu, v jakém se nevrací, se přiměřeně sníží dávky splatné v budoucnu (§ 923 odst. 2 občanského zákoníku). Čím dřív návrh podáte, tím kratší dobu platíte víc, než zvládnete, a tím menší rozdíl se pak dorovnává. Proto nečekejte, až se situace „usadí“; změnu poměrů lze doložit i průběžně během řízení.

Co udělat tento týden

1. Spočítejte, kolik reálně zvládnete platit, a dál platťe co nejvíc. Každou platbu posílejte s poznámkou, za který měsíc je.
2. Sepište, co se změnilo a od kdy, a dejte dohromady doklady.
3. Napište druhému rodiči, co se stalo a že podáváte návrh. Dohoda, kterou soud schválí, bývá nejrychlejší cesta.
4. Podejte návrh na snížení výživného u soudu podle bydliště dítěte.

Pravidla, ze kterých soud při určení výživného vychází, shrnuje stránka průvodce Výživné. Jak soud postupuje, když naopak druhý rodič své příjmy zastírá, popisuje článek „Nemám z čeho platit.“ Výživné, když druhý rodič tvrdí, že nic nemá.

Platím výživné a změnily se mi poměry: kdy a jak žádat snížení

Mgr. Bára Bartoňková · Publikováno 23. 11. 2026

https://www.iustoria.cz/blog/platim-vyzivne-zmenily-se-mi-pomery-snizeni/

Text je dílem chráněným autorským právem. Sdílení celého dokumentu bez úprav je vítáno; přebírání částí do jiných textů jen s uvedením zdroje. © IUSTORIA, advokátní kancelář, s.r.o.